

World Health Organization

UNDP

Empowered lives. Resilient nations.

Shankar S

สาระเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ

ในประเทศไทย โรคไม่ติดต่อ อาทิ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็ง โรคมะเร็ง และโรคปอดเรื้อรัง¹ เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของชาวไทยราว 400,000 คนในปี 2559 คิดเป็นร้อยละ 74 ของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด ประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้เสียชีวิตเป็นการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรและส่วนใหญ่สามารถป้องกันได้

ทำไมกระทรวงศึกษาธิการจึงควรวิตกกังวลเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อ

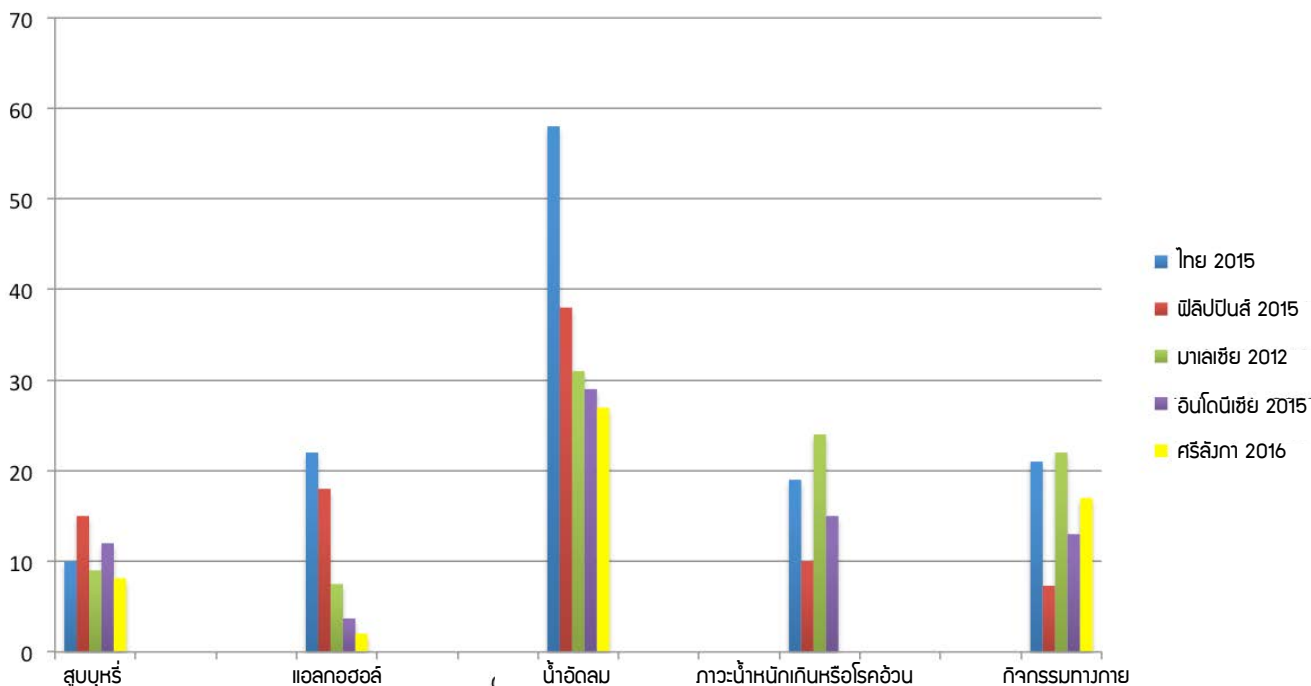
โรคไม่ติดต่อและปัจจัยเสี่ยงมีผลกระทบต่อการศึกษาในโรงเรียนและการเรียนรู้ตลอดชีวิตเนื่องจาก

- ปัญหาการขาดเรียนหรือผลการเรียนตกต่ำของนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงของโรคไม่ติดต่อ เช่น เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเด็กบางคนต้องดูแลคนในครอบครัวที่ป่วยเป็นโรคไม่ติดต่อ
- กลุ่มเด็กกำพร้าและกำลักรายของครอบครัวเพื่อการศึกษาเล่าเรียนของบุตรได้ไม่เต็มที่ เพราะพ่อแม่ป่วย ฐานะการเงินไม่มั่นคง และเด็กบางคนต้องรับบทบาทเป็นผู้ดูแลพ่อแม่
- สูญเสียทรัพยากรทางการศึกษา เพราะครูเสียชีวิตก่อนวัยอันควร มีสุขภาพไม่แข็งแรง และทำงานได้ไม่เต็มที่

ปัจจัยเสี่ยงของโรคไม่ติดต่อในเด็กนักเรียนไทย²

- นักเรียน 1 ใน 10 คนนั้นสูบบุหรี่ (ชาย ร้อยละ 15 และหญิง ร้อยละ 5) อัตราการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายยังคงอยู่ในระดับสูง ส่วนอัตราการสูบบุหรี่ของนักเรียนหญิงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
- นักเรียน 1 ใน 5 คนนั้นมีน้ำหนักเกิน ช่วงปี 2551-2558 ความชุกของภาวะน้ำหนักเกินในเด็กนักเรียนนั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นักเรียนชายมีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 24 ส่วนนักเรียนหญิงมีอัตราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4 เป็นร้อยละ 13
- มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และกินอาหารที่ร้านฟาสต์ฟู้ดเป็นประจำ
- ในปี 2558 นักเรียน 1 ใน 5 คนยอมรับว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนหญิงมีอัตราความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น 2 เท่า จากร้อยละ 9 ในปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 17 ในปี 2558 ส่วนอัตราความชุกของนักเรียนชายยังคงอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 21

รูปที่ 1: เปรียบเทียบอัตราการความชุก (%) ของปัจจัยเสี่ยงขงโรคไม่ติดต่อในกลุ่มนักเรียน (อายุ 13-15 ปี) ในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน

ที่มา: GSHS

7 มาตรการที่ภาคการศึกษาควรพิจารณาดำเนินการ

1. ประกาศนโยบายและดำเนินการเพื่อให้โรงเรียน/ สถานศึกษาทุกแห่งเป็นเขตปลอดบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ประกาศนโยบายและดำเนินการเพื่อห้ามจำหน่ายอาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพในโรงเรียน โดยเฉพาะเครื่องดื่มรสหวาน และให้อำนาจให้นักเรียนสามารถหาซื้ออาหารเพื่อสุขภาพที่ไม่แพงเกินไปได้สะดวกขึ้น
3. ห้ามบริษัทบุหรี่ให้ทุนการศึกษาหรือให้เงินอุดหนุนทุกรูปแบบ
4. จัดให้มีการบูรณาการกิจกรรมทางกายที่มีคุณภาพสำหรับเด็กทุกวัยในหลักสูตรการเรียนในแต่ละวัน และควรกำหนดให้มีกิจกรรมทางกายอย่างน้อยวันละ 60 นาที
5. ในหลักสูตรแกนกลาง ควรแทรกข้อมูลความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาหารที่มีผลเสียต่อสุขภาพ และพฤติกรรมเนือยนิ่ง
6. จัดการอบรมครูเพื่อให้ตระหนักถึงโรคไม่ติดต่อและปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ
7. บริการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนและครูเลิกบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หมายเหตุ

1. กระทรวงศึกษาธิการ (ปี 2559). การแก้ปัญหาโรคไม่ติดต่อในประเทศไทย. สไลด์ประกอบการบรรยายโดย พญ. สุพัตรา ศรีวานิชชาก
2. องค์การอนามัยโลกและกระทรวงสาธารณสุข. การสำรวจภาวะสุขภาพของนักเรียนในประเทศไทย พ.ศ. 2551-2558: ผลการสำรวจและการเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

*ข้อมูลสรุปสำหรับภาคการศึกษา “สาระเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ”